

Een overzicht:

- **VLM**
  - Gedetailleerd overzicht van de betrokken landbouwbedrijven in het maatwerkgebied.
  - Gedetailleerd kaartenmateriaal van het maatwerkgebied.
  - Een overzichtsnota van de gemaakte afspraken in het kader van het raamakkoord rond de Liereman.
- **ANB**
  - Overzichtsnota van alle besliste ruimteclaims in het maatwerkgebied met verwijzing van de juridische basis.
  - Een overzicht van alle bestaande ecohydrologische studies die binnen het maatwerkgebied werden uitgevoerd.
- **OMG**
  - Toelichting bij de grensoverschrijdende samenwerking met Nederland en binnen die samenwerking het pilootproject Turnhouts Vennengebied (één van de 4 pilootprojecten).
- **DLV**
  - Overzichtsnota van de verschillende mogelijkheden vanuit DLV om reconversie of heroriëntering van landbouwbedrijven te ondersteunen.
- **VMM**
  - Een bestand met alle bij de VMM bekende waterwinning vergunningen binnen het maatwerkgebied.
  - Overzichtskaarten van grondwater, MAP meetpunten, nitraat en fosfor binnen het maatwerkgebied.
  - Overzicht van de acties in het kader van het derde stroomgebiedsbeheerplan.
- **INBO**
  - Projectvoorstel voor de uitvoering van fase 1 van het ecohydrologisch onderzoek in het maatwerkgebied.
  - Expertises en mogelijke rollen van het INBO voor het PAS-maatwerkgebied "Turnhouts Vennengebied".
- **VITO**
  - Projectvoorstel voor de modellering in het maatwerkgebied van de impact van stikstofdepositie in het kader van de PAS.
  - Schema van de modellen voor de impactberekening van N depositie in het Turnhouts Vennengebied.
- **ILVO**
  - Overzicht van de mogelijkheden voor aangepaste bemesting en aangepaste teelten.
  - Elementen voor een vaste methodologie voor individuele gesprekken met de betrokken landbouwers.
  - Overzicht van mogelijke alternatieve verdienmodellen (routeplanner melkvee, verdienwijzer).
- **ANB, VITO, INBO en VLM samen:**
  - Nota over de methodologie voor de verdere allocatie van knelpunt habitat types 3110 en 3130.

4. Ruimtelijke en andere processen:

Binnen het maatwerkgebied wordt door de Vlaamse Overheid een lasagne van processen aangestuurd.

Een overzicht:

- Ontwikkelplan voor het maatwerkgebied “Turnhouts Vennengebied” (opdracht intendant);
- Coalitie nationaal park Taxandria;
- Natuurontwikkelingsplan de Liereman;
- Natuurontwikkelingsplan Turnhouts Vennengebied;
- Ruilverkavelingsprojecten VLM (afgerond, maar afspraken op te volgen);
- 3° stroomgebiedbeheerplan:
  - Regio Turnhouts Vennengebied/Liereman – Nete-bekken
  - Acties Maasbekken (overlapt met maatwerkgebied);
- Ontwerpcharter Ip Aa;
- Waterlandschap:
  - BOPOTA: boeren op peil in Oud-Turnhout Arendonk
  - Werken aan water Ravels.

Deze processen zijn intergeconnecteerd maar niet noodzakelijk gecoördineerd.

Vanuit het principe van een omvattende gebiedsgerichte aanpak is het raadzaam om deze processen vanuit het team van de intendant te coördineren.

5. Grensoverschrijdend pilootproject Turnhouts Vennengebied

In het kader van de Vlaams-Nederlandse stikstofsamenwerking werden vijf pilootprojecten voorgesteld. De pilootprojecten zijn een proeftuin om de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland op grens-regionaal niveau verder vorm te geven. Eén daarvan is het pilootproject Turnhouts Vennengebied. Aan Vlaamse kant zal het team van de intendant de coördinatie ervan opnemen.

6. Opstart voorbereidende projecten:

Voor de verdere uitwerking van het ontwikkelplan zijn een aantal voorbereidende projecten van essentieel belang:

- Uitwerken van de methodologie voor de allocatie van de openstaande doelen voor de habitats binnen het werkingsgebied. Dit is een complex en juridisch gevoelig proces. Momenteel loopt daarover nog overleg tussen de verschillende betrokken administraties.
- De opstart van de eerste fase van een ecohydrologisch onderzoek voor het maatwerkgebied. Het projectvoorstel terzake van het INBO werd goedgekeurd en opgestart. Zie projectvoorstel in *bijlage 2*.
- Het voorstel van het VITO voor de uitwerking van een screeningtool voor het werkingsgebied werd goedgekeurd en opgestart. Het is de bedoeling om op basis van deze tool de individuele data van de betrokken bedrijven te valideren en om over een instrument te beschikken om de impact van verschillende scenario's snel te berekenen. Zie projectvoorstel in *bijlage 3*.

7. Keuzes en suggesties:

- 7.1. Voor het verdere proces wordt gekozen voor een omvattende aanpak voor het ganse gebied. Dit betekent dat er gemikt wordt op de horizon 2045 (daar waar de conceptnota 2030 als horizon neemt) en dat alle openstaande taakstelling voor de verschillende habitats in het gebied worden meegenomen in de allocatie oefening. Uit een nota van ANB blijkt dat het gaat om heel wat meer habitats dan enkel 3110 en 3130. Daarbovenop komt nog de problematiek van de leefgebieden. Zie onderstaande tabel.

SBZ	Gebied Code	Habitat	Eenheid	Doel	Passend Beheer	Openstaande Taakstelling
Turnhouts vennengebied	BE2100024	2310-2330	ha	76,1	46,3	29,8
Turnhouts vennengebied	BE2100024	3110	ha	12,3	0,9	11,4
Turnhouts vennengebied	BE2100024	3130	ha	58,0	46,5	11,5
Turnhouts vennengebied	BE2100024	3150	ha	26,0	13,5	12,5
Turnhouts vennengebied	BE2100024	3160	ha	1,9	1,1	0,8
Turnhouts vennengebied	BE2100024	4010-7150	ha	234,0	82,6	151,4
Turnhouts vennengebied	BE2100024	4030	ha	248,0	120,3	127,7
Turnhouts vennengebied	BE2100024	6230	ha	151,5	170,1	0,0
Turnhouts vennengebied	BE2100024	6410	ha	14,0	7,7	6,3
Turnhouts vennengebied	BE2100024	6510	ha	2,0	8,1	0,0
Turnhouts vennengebied	BE2100024	7110	ha	2,5		2,5
Turnhouts vennengebied	BE2100024	7140	ha	40,0	5,3	34,7
Turnhouts vennengebied	BE2100024	7210	ha	0,3	0,2	0,1
Turnhouts vennengebied	BE2100024	7230	ha	1,0		1,0
Turnhouts vennengebied	BE2100024	9120-9190	ha	328,0	437,3	0,0
Turnhouts vennengebied	BE2100024	9160	ha	3,0	0,8	2,2
Turnhouts vennengebied	BE2100024	91E0	ha	101,0	46,2	54,8

Vanuit het principe van een omvattende gebiedsgerichte aanpak zullen de verschillende processen die vanuit de Vlaamse overheid binnen het maatwerkgebied ondersteund worden (zie hoger) gecoördineerd worden door het team van de intendant.

Het is de bedoeling om met deze omvattende aanpak op basis van het ontwikkelingsplan voldoende rechtszekerheid te creëren voor de toekomstige activiteiten binnen het maatwerkgebied.

- 7.2. Ik stel voor om bij de VLM een specifieke grondenbank voor het werkingsgebied van de intendant aan te leggen, waarbij de VLM een voorkooprecht krijgt wanneer gronden te koop worden aangeboden. Binnen de grondenbank blijft de bestemming van de aangekochte gronden voorlopig behouden tot bij de opmaak van het ontwikkelingsplan.
- 7.3. Ik stel voor om alle landbouwbedrijven uit het werkingsgebied die op vrijwillige basis hun activiteiten willen stopzetten, toegang te verlenen tot de regeling voor de rode en donkeroranje bedrijven.

Piet VANTHEMSCHE

05/07/2022